

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการทำสัญญาของหน่วยงานของรัฐ

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการทำสัญญาของหน่วยงานของรัฐ

เหตุผล

โดยที่ในปัจจุบันแม้จะมีกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐและกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำทุจริตหรือสมยอมกันในการประกวดราคาหรือการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐในโครงการต่างๆก็ตาม แต่หลังจากการประกวดราคาหรือการเสนอราคานั้นแล้วหน่วยงานของรัฐยังจะต้องทำสัญญากับเอกชนต่อไปอีก ทำให้หน่วยงานต่างๆของรัฐที่เป็นคู่สัญญามีความผูกพันหรือมีความรับผิดชอบในทางกฎหมายจากเงื่อนไขหรือข้อตกลงในสัญญานั้นแต่กลับ ไม่มีกฎหมายที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์หรือขั้นตอนการทำสัญญาของหน่วยงานของรัฐและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรวมทั้งบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่กระทำหรือร่วมกันกระทำทุจริตกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยอาศัยเงื่อนไขหรือข้อตกลงในสัญญาที่มีชอบเป็นเครื่องมือในการกระทำผิด ทำให้รัฐหรือหน่วยงานของรัฐเสียหายและมีความรับผิดชอบโดยไม่สมควรแต่กลับไม่สามารถหาผู้รับผิดชอบหรือรับผิดชอบได้ ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งของการกระทำทุจริตประพฤตินิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในปัจจุบัน เป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหายอย่างมาก จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการทำสัญญาของหน่วยงานของรัฐ
พ.ศ.

๑. มีหลักเกณฑ์ในการขอร่าง คำกับ และดูแลการปฏิบัติตามสัญญา รวมถึงผลของสัญญาที่เกิดจากการทุจริตประพฤตินิชอบ และหลักเกณฑ์การเก็บรวบรวมเอกสารและรายงานการประชุมต่างๆไว้ตรวจสอบและใช้เป็นพยานหลักฐาน
 ๒. มีคณะกรรมการรับผิดชอบการขอร่าง คำกับ และดูแลการปฏิบัติตามสัญญาเป็นการเฉพาะ
 ๓. มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดความรับผิดชอบของการกระทำทุจริตประพฤตินิชอบเกี่ยวกับการขอร่าง คำกับ และดูแลการปฏิบัติตามสัญญา
 ๔. มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดความรับผิดชอบของการกระทำทุจริตประพฤตินิชอบเกี่ยวกับการใช้กลอุบายหรือแผนการในการกำหนดเงื่อนไขและข้อตกลงในสัญญาไว้ล่วงหน้าเพื่อใช้เรียกร้อยค่าเสียหายหรือค่าทดแทนจากหน่วยงานของรัฐรวมถึงผลบังคับใช้ของเงื่อนไขและข้อตกลงในสัญญาที่มีลักษณะดังกล่าว
 ๕. มีหลักเกณฑ์ในการว่าจ้างที่ปรึกษาและความรับผิดชอบของที่ปรึกษา
 ๖. มีหลักเกณฑ์ในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการปฏิบัติตามสัญญา
 ๗. มีบทกำหนดโทษของการกระทำผิดเกี่ยวกับการทำสัญญาของรัฐเป็นการเฉพาะ
-

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรมหรือเทียบเท่า ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงาน หรือองค์กรที่ดำเนินกิจการของรัฐตามกฎหมายและได้รับเงินหรือทรัพย์สินจากรัฐเพื่อใช้ในกิจการหรือโครงการ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

“หน่วยงานเจ้าของโครงการ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของโครงการ

“กิจการของรัฐ” หมายความว่า กิจการหรือโครงการที่หน่วยงานเจ้าของโครงการ หน่วยงานใดหรือหลายหน่วยงานรวมกันมีอำนาจต้องทำตามกฎหมายหรือตามที่ได้รับอนุมัติหรือได้รับมอบหมาย หรือที่ต้องใช้หรืออนุญาตให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ คลื่นความถี่วิทยุที่ใช้ในการส่ง สัญญาณวิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรคมนาคม โทรศัพท์และโทรศัพท์เคลื่อนที่

“โครงการ” หมายความว่า การซื้อ การจ้าง การแลกเปลี่ยน การเช่า การจำหน่าย ทรัพย์สิน การให้สัมปทาน การให้สิทธิใดๆ การลงทุนในกิจการของรัฐ การลงทุนหรือการร่วมลงทุนหรือร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือการมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว หรือการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ ไม่ว่าในลักษณะใดหรือโดยวิธีการใดที่มีวงเงินหรือมูลค่า หรือทรัพย์สินตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป

“สัญญา” หมายความว่า ข้อตกลง ความตกลง ความยินยอม หรือการกระทำใดอันมีผลเป็นการยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบ หรือเป็นการก่อกวนสัมพันธสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเจ้าของโครงการกับเอกชนในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับ ซึ่งสิทธิใดๆไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราวแก่เอกชน และให้หมายความรวมถึงการให้สัมปทาน ประทาน บัตรการให้สิทธิ การอนุญาต หรือการกระทำใดที่มีลักษณะเป็นการให้สิทธิหรือให้ประโยชน์แก่เอกชน หรือที่เป็นการก่อกวนสัมพันธสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของโครงการกับเอกชนที่อาจทำให้เกิดความรับผิดชอบแก่หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือการระงับสัมพันธสัมพันธ์ที่หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการอาจถูกเรียกร้องให้รับผิดชอบหรือ

ร่วมรับผิดชอบได้ ไม่ว่าจะในรูปแบบหรือในลักษณะใด

“เอกชน” หมายความว่า บุคคลธรรมดา คณะบุคคล นิติบุคคล กิจการร่วมค้า หน่วยงานหรือองค์กรที่มีใช้หน่วยงานของรัฐ

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

“ราชการส่วนภูมิภาค” หมายความว่า ราชการบริหารส่วนภูมิภาคตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

“องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารส่วนท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงการบริหารส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารส่วนท้องถิ่นแบบพิเศษ เช่น กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร กฎหมายว่าด้วยการบริหารเมืองพัทยา

“ทำสัญญากับรัฐ” หมายความว่า การที่เอกชนที่ได้รับการคัดเลือกจากการประกวดราคาหรือการเสนอราคาหรือการยื่นข้อเสนอเพื่อดำเนินการใด ลงนามผูกพันในสัญญากับหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการเพื่อดำเนินการโครงการ

“เข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ” หมายความว่า การให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

“ข้อเสนอ” หมายความว่า รายละเอียดและวิธีดำเนินการตามโครงการ ราคา เงื่อนไข สิทธิ หรือผลประโยชน์ตอบแทนที่เอกชนเสนอต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการเพื่อเป็นผู้มีสิทธิหรือให้ได้รับเลือกให้เข้าทำสัญญากับหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการนั้น

“ที่ปรึกษา” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลที่ทำหน้าที่วิเคราะห์ ออกแบบ หรือศึกษาโครงการหรือให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของ

รัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการเกี่ยวกับโครงการ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน พนักงานราชการ ลูกจ้าง ผู้ปฏิบัติงานหรือทำงานให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการ

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกรัฐสภา
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง
- (๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
- (๗) ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และสมาชิกสภาเขตตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

“กระทรวงเจ้าสังกัด” หมายความว่า กระทรวง หรือทบวง ซึ่งเป็นต้นสังกัดหรือเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการ

“ปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด” หมายความว่า ปลัดกระทรวงของกระทรวงเจ้าสังกัด

“รัฐมนตรีเจ้าสังกัด” หมายความว่า รัฐมนตรีของกระทรวงเจ้าสังกัด

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบและประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง และประกาศตามวรรคหนึ่งเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๗ หน่วยงานของรัฐที่จะดำเนินโครงการหรือจัดทำกิจการของรัฐที่จะต้องจัดซื้อเช่าทรัพย์สิน ว่าจ้าง แลกเปลี่ยน จำหน่ายทรัพย์สิน ให้สัมปทาน หรือให้สิทธิใดๆ หรือว่าจ้างเอกชน หรือให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ หรือการอื่นใดที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐ ที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการแล้วแต่กรณีปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้และตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ ในกรณีที่วงเงินหรือมูลค่าหรือราคาทรัพย์สินของโครงการมีมูลค่าน้อยกว่า สิบล้านบาท คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีอาจกำหนดให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

มาตรา ๙ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นผู้รับผิดชอบยกร่างสัญญาที่จะให้เอกชนเข้าทำสัญญากับรัฐ โดยมีเงื่อนไขหรือข้อตกลงให้ถูกต้องตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยต้องยก ร่างสัญญาเบื้องต้นให้เสร็จไม่เกินสามสิบวันนับจากวันที่มีการคัดเลือกเอกชนที่จะเข้าทำสัญญากับรัฐ และให้ปิดประกาศแสดงร่างสัญญานั้นไว้โดยเปิดเผย ณ หน่วยงานเจ้าของโครงการเพื่อให้ประชาชน ทั่วไปสามารถตรวจสอบได้

สัญญาดังกล่าวในวรรคหนึ่งต้องระบุผลผลิตเสีย ผลประโยชน์ และความคุ้มค่าของรัฐ และของประชาชนที่จะได้รับจากโครงการหรือที่จะว่าจ้างที่ปรึกษาหรือทนายความไว้ให้ครบถ้วน

หน่วยงานเจ้าของโครงการและหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการที่รับผิดชอบการยกร่างสัญญาตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่ป้องกันไม่ให้เอกชนที่จะยื่นข้อเสนอเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการยกร่างสัญญาทุกขั้นตอนทั้งทางตรงและทางอ้อมและไม่ว่าก่อนหรือหลังการยื่นข้อเสนอของเอกชนนั้นหรือของเอกชนอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับเอกชนนั้น

มาตรา ๑๐ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของ หน่วยงานเจ้าของโครงการแล้วแต่กรณี กำหนดระยะเวลาให้เอกชนขอรับสำเนาร่างสัญญาเบื้องต้น รายละเอียดและขอบเขตของโครงการ และเงื่อนไขต่างๆที่จำเป็นสำหรับการยื่นข้อเสนอและที่จะ

กำหนดไว้ในสัญญา ระยะเวลาดังกล่าวต้องเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมสอดคล้องกับปริมาณงานหรือรายละเอียดของโครงการที่เอกชนต้องใช้ในการศึกษาข้อมูลหรือต้องใช้ในการจัดเตรียมเอกสารหรือการคิดคำนวณมูลค่าหรือราคาเพื่อยื่นข้อเสนอ แต่ต้องไม่น้อยกว่ายี่สิบวันนับแต่วันประกาศหรือไม่น้อยกว่าสามสิบวันสำหรับโครงการที่มีราคาหรือมูลค่าตั้งแต่ห้าสิบล้านบาทขึ้นไป เว้นแต่กรณีจำเป็นเร่งด่วนหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการแล้วแต่กรณี อาจขอให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาผ่อนผันกำหนดเวลาได้ แต่กรณีจำเป็นเร่งด่วนนี้ต้องมีใช่เป็นเพราะความล่าช้าที่เกิดจากการร่างสัญญาหรือมีลักษณะเป็นการประวิงเวลาของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือของหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการนั่นเอง

มาตรา ๑๑ หากมีความจำเป็นต้องว่าจ้างที่ปรึกษา ที่ปรึกษากฎหมาย หรือทนายความ มาทำการศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบ หรือให้คำปรึกษาในทางสถาปัตยกรรม วิศวกรรม หรือในทางกฎหมายหรือการร่างสัญญา เพื่อให้การออกแบบหรือการร่างสัญญาเป็นไปด้วยความรอบคอบ รัดกุมและเพื่อป้องกันความเสียหายของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อดำเนินการว่าจ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุให้เสร็จสิ้นตั้งแต่ก่อนเริ่มดำเนินโครงการในวาระเริ่มแรก

ในกรณีที่มีการว่าจ้างที่ปรึกษา ที่ปรึกษากฎหมาย หรือทนายความเพื่อศึกษาวิเคราะห์ ออกแบบ หรือให้คำปรึกษาในการดำเนินโครงการ หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการแล้วแต่กรณีจะต้องระบุเงื่อนไข ขอบเขตการทำงาน ผลงานและผู้ว่าจ้างในอดีต และความรับผิดชอบของที่ปรึกษา ที่ปรึกษากฎหมาย หรือทนายความนั้นหากเกิดความเสียหายแก่โครงการจากการให้คำปรึกษาไว้ในสัญญาให้ชัดเจน แล้วให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการปิดประกาศสำเนา สัญญาว่าจ้างที่ปรึกษา ที่ปรึกษากฎหมาย หรือทนายความนั้นไว้ ณ ที่ทำการของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการโดยเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนทั่วไปตรวจสอบได้

ในกรณีที่ ที่ปรึกษา ที่ปรึกษากฎหมาย หรือทนายความทำงานหรือให้คำปรึกษาที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงาน

เจ้าของโครงการให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดรายงานข้อเท็จจริงและชื่อที่ปรึกษา หรือที่ปรึกษากฎหมาย หรือ
ทนายความถึงรายชื่อกรรมการ หุ่นส่วน หรือผู้บริหารของที่ปรึกษา หรือที่ปรึกษากฎหมาย หรือ
ทนายความนั้นให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อแจ้งไปยังหน่วยงานของรัฐทุกแห่งทราบต่อไป และห้ามมิ
ให้หน่วยงานของรัฐใดจ้างที่ปรึกษา ที่ปรึกษากฎหมาย หรือทนายความรายนั้นรวมทั้งกรรมการ
หุ่นส่วน และผู้บริหารของที่ปรึกษา ที่ปรึกษากฎหมาย หรือทนายความนั้นไม่ว่าทางตรงหรือ
ทางอ้อมอีก

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้หน่วยงานเจ้าของโครงการและหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัด
ของหน่วยงานเจ้าของโครงการพิจารณาอนุญาตให้เอกชนที่ขึ้นข้อเสนอที่ไม่มีความชัดเจนในเงื่อนไข
หรือที่มีลักษณะเป็นการขึ้นข้อเสนอที่เป็นการเสนอราคาหรือประ โยชน์ตอบแทนมากกว่าหนึ่งราคา
หรือมาก กว่าหนึ่งจำนวนเข้าทำสัญญากับรัฐ

ข้อเสนอที่กำหนดราคาหรือประ โยชน์ตอบแทน ในลักษณะที่ไม่เป็นข้อยุติหรือกำหนด
อัตราส่วนลดไว้ไม่ว่าจะกำหนดราคาหรือจำนวนประ โยชน์ตอบแทนที่คิดคำนวณตามอัตราส่วนลด
นั้นไว้ด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้ถือว่าเป็นข้อเสนอที่มากกว่าหนึ่งราคาหรือมากกว่าหนึ่งจำนวน แต่ไม่รวม
ถึงการที่เอกชนตกลงปรับลดราคาหรือมูลค่าตามข้อเสนอลงตามการเจรจาต่อรองของหน่วยงานเจ้าของ
โครงการหรือของหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือของคณะกรรมการ
การที่มีอำนาจหน้าที่ในการเจรจาต่อรองราคาหรือข้อเสนอของเอกชน

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้กำหนดเงื่อนไขหรือข้อตกลงให้มีการ ใ้ช้อนุญาตดูแลการในสัญญา
เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้ทำได้

การขออนุมัติคณะรัฐมนตรีกำหนดเงื่อนไขหรือข้อตกลงให้มีการ ใ้ช้อนุญาตดูแลการใน
สัญญาตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดรายงานผลดีผลเสียและมาตรการป้องกันการกระทำทุจริต
ประพฤติกมิชอบที่อาจเกิดจากการใ้ช้อนุญาตดูแลการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาก่อนมีมติ

ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ห้ามมิให้กำหนดเงื่อนไขหรือข้อตกลงใ้ช้อนุญาตดูแลการ
มีอำนาจชี้ขาดหรือมีความเห็นเกี่ยวกับจำนวนค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนหรือข้อเท็จจริงที่อาจ
ทำให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการ
เสียเปรียบในการต่อสู้คดีเกี่ยวกับการเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนตามสัญญา

การกระทำใดที่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติในมาตรานี้เป็น โมฆะ

มาตรา ๑๔ สัญญาใดที่มีเงื่อนไขหรือข้อตกลงที่อาจสร้างภาระหรืออาจมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการและหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการประกาศแจ้งให้ประชาชนทราบและให้ปิดประกาศแสดงสัญญานั้นไว้ ณ ที่ทำการของหน่วยงานเจ้าของโครงการและหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการเพื่อให้ประชาชนทั่วไปตรวจสอบได้

สัญญาหรือเงื่อนไขหรือข้อตกลงในสัญญาที่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือที่เป็นผลจากการกระทำทุจริตประพฤติกมิชอบให้เป็นโมฆะ

สัญญาหรือเงื่อนไขหรือข้อตกลงในสัญญาที่ก่อให้เกิดภาวะหรือความรับผิดชอบแก่หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือแก่ประโยชน์สาธารณะเกินสมควรให้ถือว่าเป็นเงื่อนไขหรือข้อตกลงที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้เอกชนที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนที่เกิดจากสถานการณ์หรือเงื่อนไขที่เอกชนนั้นรู้หรือพึงจะรู้หรือควรจะคาดหมายได้ถึงความเสี่ยงหรือการที่ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือข้อตกลงในสัญญาได้อยู่ก่อนแล้วหรือที่สามารถรู้หรือคาดการณ์ได้ หากใช้ความระมัดระวังหรือตรวจสอบการทำงานหรือข้อเท็จจริงนั้นตามวิสัยหรือประสบการณ์ของผู้มีอาชีพหรือผู้ประกอบการเช่นเดียวกับเอกชนนั้น เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นและสมควรที่จำเป็นต้องดำเนินการไปตามนั้นมิฉะนั้นจะไม่สามารถจัดทำโครงการนั้นได้ แต่ต้องกำหนดข้อตกลงและเหตุผลความจำเป็นไว้ล่วงหน้าในสัญญาแต่เอกชนนั้นจะต้องใช้ความระมัดระวังในการทำงานหรือการปฏิบัติตามสัญญาเพื่อป้องกันความเสี่ยงนั้นเช่นผู้มีความรู้ความชำนาญในเงื่อนไขหรือสถานการณ์นั้นจะพึงกระทำ และไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใดห้ามมิให้ถือว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการแล้วแต่กรณีเป็นผู้ปฏิบัติผิดสัญญา

มาตรา ๑๖ หากปรากฏหลักฐานหรือข้อเท็จจริงภายหลังว่าราคาหรือผลประโยชน์ตอบแทนตามข้อเสนอของเอกชนหรือตามที่กำหนดในสัญญามีจำนวนหรือมูลค่าค่าเกินสมควรเมื่อเทียบกับผลประโยชน์หรือกำไรที่เอกชนได้รับตามสัญญา ให้ถือว่าเงื่อนไขหรือข้อตกลงนั้นเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐหรือกระทรวงเจ้าสังกัดที่เป็นคู่

สัญญาที่มีสิทธิยกเลิกหรือปรับปรุงแก้ไขสัญญาหรือเงื่อนไขหรือข้อตกลงนั้นได้ทั้งหมดหรือเฉพาะส่วนที่ไม่เป็นกรรมนั้นได้ แต่หากมีหลักฐานหรือพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการรู้เห็นเป็นใจหรือสมยอมกันด้วยวิธีการใดของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือในหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการกับเอกชนคู่สัญญาหรือเป็นการกระทำทุจริตประพฤตินิชอบไม่ว่าเอกชนนั้นจะมีส่วนเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นเป็นใจด้วยโดยตรงหรือไม่ก็ตามให้สัญญานั้นเป็นโมฆะ

มาตรา ๑๗ หากหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการต้องจัดหาหรือส่งมอบสถานที่หรืออสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินหรือสิ่งอื่นใดให้แก่เอกชนคู่สัญญาที่จะต้องเป็นผู้ดำเนินโครงการ หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการต้องกำหนดเวลาการส่งมอบให้ชัดเจนและเพียงพอแก่การจัดหาหรือการส่งมอบสถานที่หรืออสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินหรือสิ่งนั้น แต่หากสถานที่หรืออสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินหรือสิ่งนั้นมีได้อยู่ในสิทธิหรือในการครอบครองของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการเจรจากับผู้มีสิทธิหรือผู้ที่ครอบครองสถานที่หรืออสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินหรือสิ่งนั้นให้ได้ข้อยุติเกี่ยวกับเงื่อนไขการใช้และระยะเวลาการส่งมอบก่อนให้เอกชนทำสัญญากับรัฐ และให้หน่วยงานของรัฐหรือผู้ที่มีสิทธิหรือผู้ครอบครองสถานที่หรืออสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินหรือสิ่งอื่นนั้นลงนามให้ความยินยอมในสัญญานั้นด้วย

มาตรา ๑๘ ถ้าปรากฏก่อนหรือภายหลังการลงนามในสัญญาว่าเอกชนที่ทำสัญญากับรัฐมีส่วนเกี่ยวข้องกับรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือผู้บริหารของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือของหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการที่มีอำนาจในการสั่งการเกี่ยวกับการทำโครงการไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมและมีการใช้อำนาจหรือหน้าที่หรือกระทำด้วยประการใดเพื่อช่วยเหลือหรือสนับสนุนเอกชนรายนั้นเพื่อให้ได้เปรียบเหนือผู้อื่นข้อเสนอรายอื่นจนเอกชนนั้นได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำสัญญากับรัฐ ให้ถือว่า การพิจารณาคัดเลือกหรือการให้สิทธิเอกชนนั้นหรือสัญญาที่เอกชนทำกับรัฐเป็นโมฆะทันที

การเป็นโมฆะของการคัดเลือกหรือการให้สิทธิเอกชนหรือของสัญญาที่เอกชนทำกับรัฐ

ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้เอกชนที่ได้รับผลกระทบจากการนั้นยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้หรือเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนจากหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการได้ แต่หากการกระทำในวรรคหนึ่งเกิดจากการร่วมกันกระทำหรือการจัดการของเอกชนรายนั้นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เอกชนนั้นต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นของโครงการที่ต้องดำเนินการต่อไปและค่าเสียหายอื่นๆแก่หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการด้วย

ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดรายงานข้อเท็จจริงและชื่อเอกชนที่เกี่ยวข้องรวมถึงรายชื่อคณะกรรมการหรือผู้บริหารของเอกชนรายนั้นให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อแจ้งไปยังหน่วยงานของรัฐทุกแห่งทราบ และห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐให้เอกชนรายนั้นหรือกรรมการหรือผู้บริหารของเอกชนรายนั้นยื่นข้อเสนอหรือทำสัญญากับรัฐอีก ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นเอกชนรายนั้นหรือบุคคลเหล่านั้นเองหรือโดยนิติบุคคลที่เอกชนรายนั้นหรือบุคคลที่มีชื่อเหล่านั้นมีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

หมวด ๒ การจัดทำสัญญา

มาตรา ๑๕ ให้ปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการร่างสัญญาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่โครงการได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจากผู้มีอำนาจหรือจากคณะรัฐมนตรี ประกอบด้วยหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นประธาน ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการ ผู้แทนหน่วยงานเจ้าของโครงการ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบโครงการ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบงานด้านกฎหมายของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานเจ้าของโครงการที่มีอาวุโสไม่ต่ำกว่าระดับห้าหรือเทียบเท่าเป็นเลขานุการ

ให้คณะกรรมการยกร่างสัญญาที่มีอำนาจหน้าที่ยกร่างสัญญาเบื้องต้นตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๕ และให้จัดทำรายงานอธิบายเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของเงื่อนไขและข้อตกลงในสัญญา ทุกข้อ โดยให้เก็บรักษารายงานนั้นไว้ ณ สำนักงานของหน่วยงานเจ้าของโครงการและสำนักงานปลัด กระทรวงเจ้าสังกัดอย่างละหนึ่งชุดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง รายงานดังกล่าว ให้เปิดเผยต่อประชาชนทั่วไปได้ เว้นแต่เป็นกรณีเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่า ด้วยข้อมูลข่าวสารราชการ และให้ส่งร่างสัญญาเบื้องต้นนั้นไปให้คณะกรรมการตรวจสอบและกำกับ สัญญาพิจารณาต่อไปโดยเร็ว

ในกรณีที่ต้องปรับปรุงแก้ไขรายละเอียด เงื่อนไข และข้อตกลงที่จะกำหนดในร่างสัญญา เบื้องต้นเพื่อให้ถูกต้องตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการที่แท้จริง ให้คณะกรรมการยกร่างสัญญาปรับปรุงแก้ไขร่างสัญญาเบื้องต้นนั้น โดยเร็ว และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบและ กำกับสัญญาแล้วให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการจัดให้เอกชนเข้าทำสัญญากับรัฐต่อไปโดยเร็ว เว้นแต่จะมีเหตุที่กีดขวางจากรัฐมนตรีเจ้า สังกัดหรือคณะกรรมการตรวจสอบและกำกับสัญญา

ให้คณะกรรมการยกร่างสัญญาสิ้นสุดวาระลงเมื่อเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกเข้าทำ สัญญากับรัฐเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว และให้คณะกรรมการยกร่างสัญญาเก็บรวบรวมเอกสาร ต้นร่าง สัญญา บันทึกรายงานการประชุมทั้งแบบย่อและแบบขวเลข และรายงานต่างๆรวมทั้งการบันทึกเสียง การประชุมไว้เพื่อการตรวจสอบ โดยให้ส่งมอบและเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด ตามระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ให้มีคณะกรรมการประจำกระทรวงเจ้าสังกัดคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการ ตรวจสอบและกำกับสัญญา” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดเป็นประธาน รองปลัด กระทรวงการคลังหรือผู้แทน อธิบดีกรมบัญชีกลางหรือผู้แทน ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณหรือผู้ แทน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนหน่วยงานของรัฐ ในกระทรวงเจ้าสังกัดทุกหน่วยงาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคนเป็นกรรมการ

ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากบุคคลภายนอกที่เป็นผู้มีความรู้ ทางวิชาชีพหรือทางวิชาการที่มีความรู้และความชำนาญงานในกิจการของกระทรวงเจ้าสังกัดจำนวน สองคนและผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายจำนวนสามคนที่เป็นบุคคลภายนอก โดยมีวาระอยู่ในตำแหน่ง

คราวละสองปีและอาจแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะแต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้ และจะแต่งตั้งให้มีตำแหน่งอื่นในคณะกรรมการดังกล่าวในระหว่างพ้นหรือครบวาระมิได้

ให้คณะกรรมการตรวจสอบและกำกับสัญญาแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดสำนักงาน ปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดที่มีอาวุโสไม่ต่ำกว่าระดับแปดหรือเทียบเท่าเป็นเลขานุการ

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการตรวจสอบและกำกับสัญญามีอำนาจหน้าที่

- (๑) ให้ความเห็นชอบร่างสัญญาเบื้องต้นที่ยกร่างโดยคณะกรรมการยกร่างสัญญา
- (๒) ตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายและความถูกต้องของเงื่อนไขและข้อตกลงในสัญญารวมถึงข้อเสียเปรียบของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการแล้วแต่กรณีก่อนให้เอกชนเข้าทำสัญญากับรัฐ
 - (๓) จัดทำรายงานสรุปเกี่ยวกับสิทธิ ความรับผิดชอบ และข้อผูกพันตามสัญญาต่างๆเสนอรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อทราบและมีความเห็น
 - (๔) เสนอแนะรัฐมนตรีเจ้าสังกัดถึงแนวทางและวิธีการควบคุมการดำเนินการของเอกชนให้เป็นไปตามเงื่อนไขและข้อตกลงของสัญญา
 - (๕) กำหนดวงเงินและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับหลักประกันการยื่นข้อเสนอและหลักประกันสัญญา
 - (๖) ติดตามตรวจสอบการยื่นข้อเสนอของเอกชนก่อนจะมีการคัดเลือกเอกชนให้เข้าทำสัญญา
 - (๗) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัด

เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบและกำกับสัญญาให้ความเห็นชอบร่างสัญญาเบื้องต้นแล้วให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการแล้วแต่กรณี ประกาศเชิญชวนเอกชนให้ยื่นข้อเสนอได้ และให้ปิดประกาศแสดงร่างสัญญานั้นไว้โดยเปิดเผย ณ หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการเพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบได้

ก่อนให้เอกชนเข้าทำสัญญากับรัฐ ถ้าคณะกรรมการตรวจสอบและกำกับสัญญาเห็นว่าร่างสัญญาใดที่คณะกรรมการยกร่างสัญญาแก้ไขปรับปรุงตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม มีความไม่ถูกต้อง

ต้องตามเจตนารมณ์หรือวัตถุประสงค์ หรือยังมีเงื่อนไขหรือข้อตกลงที่อาจทำให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการได้รับความเสียหายหรือเสียหายเปรียบอันมิใช่การดำเนินการตามทางการค้าตามปกติของกิจการนั้นให้คณะกรรมการตรวจสอบและกำกับสัญญาส่งร่างสัญญาไปให้คณะกรรมการยกร่างสัญญาแก้ไขใหม่โดยพลัน

มาตรา ๒๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๐ ประธาน กรรมการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง และเลขานุการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งหรือมีหน้าที่หรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับเอกชนที่ทำสัญญากับรัฐ

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีเข้าสังกัดแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือน้อยกว่าเก้าสิบวัน และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๓ การประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบและกำกับสัญญาและคณะกรรมการยกร่างสัญญาต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

มติที่ประชุมคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการที่มาประชุม

การลงมติของกรรมการต้องเป็นการลงมติดด้วยตนเองในที่ประชุม

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมแทน

การประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งเป็นการประชุมที่ไม่มีเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนการประชุม

ให้เลขานุการจัดทำบันทึกรายงานการประชุมทั้งแบบย่อและแบบชวเลขและบันทึกเสียงการประชุมสำหรับการประชุมทุกครั้ง และให้จัดเก็บตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕ วรรคท้าย

มาตรา ๒๔ หากคณะกรรมการตรวจสอบและกำกับสัญญาเห็นว่าเอกชนรายใดได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำสัญญากับรัฐ โดยมีใช้จากวิธีการประกวดราคาอย่างเปิดเผยหรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ คณะกรรมการตรวจสอบและกำกับสัญญามีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการที่พิจารณาคัดเลือกเอกชนรายนั้นแจ้งให้คณะกรรมการตรวจสอบและกำกับสัญญาทราบถึงเหตุผลที่ไม่ใช้วิธีการประกวดราคา และให้คณะกรรมการตรวจสอบและกำกับสัญญาแจ้งเหตุผลดังกล่าวให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณา หากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเห็นชอบด้วยจึงจะให้เอกชนรายนั้นทำสัญญากับรัฐได้ หากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเห็นว่าการที่ไม่ใช้วิธีการประกวดราคาทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมหรือเป็นการให้สิทธิหรือเอื้อประโยชน์ให้เอกชนรายนั้นเป็นการเฉพาะหรือเป็นการกีดกันเอกชนรายอื่นหรือเป็นเพราะการยกเหตุเรื่องการใช้เงินงบประมาณก่อนสิ้นปีงบประมาณ ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดสั่งห้ามอนุญาตให้เอกชนรายนั้นเข้าทำสัญญากับรัฐและให้สั่งให้มีการประกวดราคาใหม่ทันที

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่เอกชนที่ เป็นผู้ได้รับการคัดเลือกให้ทำโครงการและมีสิทธิเข้าทำสัญญากับรัฐเป็นผู้ยื่นข้อเสนอเพียงรายเดียวหรือถือว่าเป็นผู้ยื่นข้อเสนอเพียงรายเดียวให้คณะกรรมการตรวจสอบและกำกับสัญญาแจ้งให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดทราบ หากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเห็นว่าควรจัดให้มีการประกวดราคาใหม่ ก็ให้คณะกรรมการผู้มีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุดำเนินการประกวดราคาใหม่ทันที แต่หากยังปรากฏว่าไม่มีเอกชนรายอื่นยื่นข้อเสนออีกหรือไม่มีพฤติกรรมการที่ส่อไปในทางสมรู้ร่วมคิดกันหรือสมยอมกันเพื่อจัดให้เอกชนรายนั้นเป็นผู้ยื่นข้อเสนอเพียงรายเดียวและรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเห็นว่าไม่ทำให้กระทรวงเจ้าสังกัดหรือหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการเสียประโยชน์หรือได้รับความเสียหาย ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดอนุมัติให้เอกชนรายนั้นทำสัญญากับรัฐได้

หมวด ๓

การติดตามการปฏิบัติตามทำสัญญา

มาตรา ๒๖ ให้ปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามสัญญาของแต่ละสัญญาในแต่ละโครงการ ประกอบด้วยหัวหน้าหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นประธาน เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานเจ้าของโครงการที่มีอาวุโสไม่ต่ำกว่าระดับหกจำนวนสามคน ผู้แทนฝ่ายกฎหมายของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือของหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการ หนึ่งคน ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเจ้าของโครงการที่มีอาวุโสไม่ต่ำกว่าระดับหกเป็นเลขานุการ ประธานกรรมการและกรรมการติดตามการปฏิบัติตามสัญญาต้องไม่เป็นหรือเคยเป็น กรรมการยกร่างสัญญาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการร่างสัญญาที่จะกำกับและติดตามตามบทบัญญัติในหมวดนี้

มาตรา ๒๗ คณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามสัญญามีอำนาจหน้าที่

(๑) ตรวจสอบและติดตามการดำเนินการของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือของหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการและของเอกชนคู่สัญญาและที่ปรึกษาให้เป็นไปตามเงื่อนไขและข้อตกลงในสัญญาและตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๒) เก็บรวบรวมเอกสารต่างๆของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เป็นคู่สัญญาในการดำเนินการตามสัญญา

(๓) ตรวจสอบและติดตามการทำงานของผู้จัดการ โครงการและที่ปรึกษาของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือของหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการ

(๔) จัดทำรายงานการทำงานและการปฏิบัติตามสัญญาของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือของหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการและเอกชนคู่สัญญา รวมทั้งผู้จัดการ โครงการและที่ปรึกษาของหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือของหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการ เสนอต่อปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็น

(๕) รายงานความคืบหน้า ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไข ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานและการปฏิบัติตามสัญญาแก่ปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาทำความเข้าใจ

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด

การรายงานข้อเท็จจริงตาม (๔) และ (๕) ให้คณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามสัญญาจัดทำรายงานนับแต่วันที่ลงนามในสัญญา และต้องเสนอรายงานพร้อมความคิดเห็นไปยังปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดทุกสามเดือน

การเก็บรวบรวมเอกสารต่างๆของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เป็นคู่สัญญาในระหว่างการดำเนินโครงการตามสัญญา และการรายงานการเสนอแนะความคิดเห็นตาม(๒) (๔) และ (๕) ของคณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามสัญญา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้คณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามสัญญาสิ้นสุดวาระลงเมื่อโครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นลงอย่างสมบูรณ์และหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการตรวจรับงานแล้ว และให้คณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามสัญญาเก็บรวบรวมเอกสาร ต้นร่างสัญญา บันทึกรายงานการประชุมทั้งแบบย่อและแบบขวเลข รายงานและการบันทึกเสียงการประชุมต่างๆของโครงการนั้นไว้เพื่อการตรวจสอบ โดยให้ส่งมอบและเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดตามระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๘ หากคณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามสัญญาทราบหรือตรวจพบปัญหาหรือการใดที่มีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อการทำงานหรือการปฏิบัติตามสัญญาให้แจ้งปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาสั่งการทันที แต่หากเป็นกรณีฉุกเฉินเร่งด่วนให้คณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามสัญญามีอำนาจสั่งการได้ แล้วให้แจ้งปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อพิจารณาต่อไป

หากหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการละเลยหรือเพิกเฉยหรือไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งของคณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามสัญญาหรือของปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด ให้คณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามสัญญาหรือปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดแจ้งให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณามีคำสั่งต่อไป

มาตรา ๒๕ การประชุมของคณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามสัญญาให้เป็นไปตาม บทบัญญัติในมาตรา ๒๓ และเป็นการประชุมที่ไม่มีเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนการประชุม

มาตรา ๓๐ ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดที่ได้รับรายงานหรือได้รับแจ้งปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติตามสัญญา แก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคนั้นทันทีที่ได้รับแจ้ง หากเป็นปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากหน่วยงานของรัฐอื่นที่ไม่อยู่ในการกำกับดูแลหรือบังคับบัญชา ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดแจ้งให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของหน่วยงานของรัฐนั้นทราบ และให้รัฐมนตรีเจ้า สังกัดของหน่วยงานของรัฐนั้นแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคนั้นโดยเร็ว แต่หากไม่มีการดำเนินการใดใน เวลาอันสมควรหรือในกรณีจำเป็นเร่งด่วนให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณามีมติ โดยเร็ว

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๑ ผู้ใดกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติในมาตรา ๑๑ วรรคท้าย มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ วรรคท้าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒ ผู้ใดกระทำการใดให้สัญญาระหว่างหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วย งานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการกับเอกชนมีเงื่อนไขหรือข้อตกลงที่ทำให้ หน่วยงานเจ้าของ โครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการเสียเปรียบหรืออาจถูกเรียกร้อยค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนหรือเงินชดเชยใดๆ ได้โดยอาศัยเหตุการณ์ หรือพฤติกรรมหรือข้อเท็จจริงที่ผู้นั้นหรือเอกชนที่เป็นคู่สัญญารู้หรือพึงจะรู้ได้ว่าย่อมอาจเกิดขึ้นได้ จากการดำเนินงานหรือการปฏิบัติตามสัญญาอันมิใช่การได้ประโยชน์ในตามทางค้าปกติของเอกชน ที่ทำสัญญากับรัฐนั้น หรือเป็นเหตุการณ์หรือพฤติกรรมหรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการจัดการหรือ เป็นกลอุบายของผู้นั้นหรือของเอกชนที่ทำสัญญากับรัฐหรือของเอกชนอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงแปดแสนบาทหรือปรับร้อยละห้าสิบของ จำนวนเงินหรือผลประโยชน์ที่เอกชนได้รับหรือพึงจะได้รับ จากการกระทำนั้นแล้วแต่จำนวนใดจะ

สูงกว่า หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเป็นทุระ ใช้ สนับสนุนหรือช่วยเหลือ ชักชวนหรือดำเนินการใดๆ ให้มีการกระทำตามวรรคหนึ่งหรือร่วมกระทำการตามวรรคหนึ่งนั้น ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นตัวการ ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

ผู้ใดได้รับประโยชน์จากการกระทำตามวรรคหนึ่งไม่ว่าจะเป็นเงินหรือประโยชน์อื่นใด ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ร่วมกระทำความผิด เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำนั้น

กระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองที่ผู้กระทำความผิดแล้วแต่ยังไม่บรรลุผล ให้ถือว่าผู้นั้นพยายามกระทำความผิด ต้องระวางโทษสองในสามของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

ถ้าผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่หรือเป็นกรรมการในคณะกรรมการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการตามสัญญา นั้น ให้ผู้นั้นรับโทษเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่า

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่เอกชนที่กระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ให้ถือว่าผู้เป็นหุ้นส่วน หุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้บริหาร กรรมการ กรรมการผู้จัดการ และผู้มีอำนาจบริหารจัดการของเอกชนนั้นไม่ว่าจะเรียกว่าตำแหน่งใดเป็นตัวการร่วมในการกระทำความผิดนั้น และต้องรับโทษเช่นเดียวกับตัวการ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยการกระทำผิดหรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของเอกชนนั้น

มาตรา ๓๔ ผู้ใดใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ หรือผู้ที่เป็นกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาคัดเลือกเอกชนเข้าทำสัญญากับหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการ เป็นทุระ หรือดำเนินการให้เอกชนที่ยื่นข้อเสนอรายใดหรือหลายรายรวมกันเป็นผู้ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้เข้าทำสัญญาโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ ผู้ใดให้ ขอให้ เสนอให้ หรือรับว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้อื่น หรือกระทำความผิดประการอื่นใด เพื่อให้มีการกำหนดเงื่อนไขหรือข้อตกลงในสัญญาอันเป็นการให้เปรียบหรือให้ประโยชน์แก่เอกชนคู่สัญญาเกินกว่าที่พึงได้รับตามทางค้าปกติหรือเป็นเงื่อนไขหรือข้อตกลงอันเป็นแผนการหรือกลอุบายที่จะใช้เรียกร้อยค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทน

หรือประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการได้รับความเสียหายจากสัญญาที่เกิดจากการกระทำตามวรรคหนึ่ง ให้เพิ่มโทษผู้กระทำไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งนั้น และให้ผู้นั้นรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายคืนรัฐหรือหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการแล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๖ ผู้ใดเป็นเจ้าของน้ำของรัฐหรือเป็นกรรมการผู้มีอำนาจหน้าที่ในการยกวางสัญญาหรือในการตรวจสอบและกำกับสัญญาหรือในการติดตามการปฏิบัติการตามสัญญา ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือเพิกเฉยต่อการปฏิบัติหน้าที่ หรือรู้เห็นเป็นใจกับการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อช่วยเหลือหรือให้ประโยชน์แก่เอกชนที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการผู้กระทำต้องรับโทษเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่า

มาตรา ๓๗ ผู้ใดรู้หรือพึงจะรู้ว่าเงื่อนไขหรือข้อตกลงในสัญญาที่จะต้องลงนามเกิดขึ้นจากการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือจากแผนการหรือจากกลยุทธ์หรือจากการกระทำทุจริตประพฤติกมิชอบ ลงนามในสัญญานั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดเป็นเจ้าของน้ำของรัฐหรือควรจะรู้หรือพึงคาดหมายได้หากใช้ความระมัดระวังหรือตรวจสอบตามสมควรว่าเงื่อนไขหรือข้อตกลงในสัญญาหรือในเอกสารอื่นใดที่ตนจะต้องลงนามแทนหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นเงื่อนไขหรือข้อตกลงที่ทำให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการได้รับความเสียหายหรือเสียเปรียบหรือเสียประโยชน์เกินกว่าปกติ

ลงนามในสัญญาหรือในเอกสารนั้นจนมีผลผูกพันหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อช่วยเหลือหรือให้ประโยชน์แก่เอกชนที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการผู้กระทำต้องรับโทษเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่า

มาตรา ๓๘ ผู้ใดเป็นรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการรู้หรือควรจะรู้ หรือพึงคาดหมายได้หากใช้ความระมัดระวังหรือตรวจสอบตามสมควรว่าหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับเอกชนอาจกระทำผิดเงื่อนไขหรือข้อตกลงในสัญญาหรือกระทำการใดที่จะก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนหรือค่าชดเชยหรือเงินอื่นใดจากหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการนั้น หรือมีสถานการณ์หรือเหตุการณ์ใดที่อาจทำให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐหรือกระทรวงเจ้าสังกัดตกอยู่ในสถานะเช่นนั้น เพิกเฉยไม่สั่งการหรือไม่ดำเนินการใดให้มีการระงับหรือแก้ไขการกระทำหรือสถานการณ์หรือเหตุการณ์นั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐหรือกระทรวงเจ้าสังกัดได้รับความเสียหาย ให้เพิ่มโทษผู้กระทำไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าของโทษที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งนั้น และให้ผู้นั้นรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายคืนรัฐหรือหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการด้วย

มาตรา ๔๐ การพิจารณาคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าศาลเห็นว่าการกระทำของผู้กระทำความผิดหรือพฤติกรรมแห่งคดีก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการอย่างร้ายแรง ให้ศาลมีอำนาจกำหนดให้ผู้กระทำผิดชำระค่าเสียหายพิเศษเพื่อการลงโทษให้แก่รัฐหรือแก่หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือ

หน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของหน่วยงานเจ้าของโครงการได้ด้วย

มาตรา ๔๑ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดที่ไม่มีอายุความและไม่อาจยอม
ความได้

หมวด ๕

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๒ โครงการใดที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้วถึงขั้นตอนใดก่อนวันที่
พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับให้เป็นอันใช้ได้ แต่การดำเนินการในขั้นตอนต่อไปให้ปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี